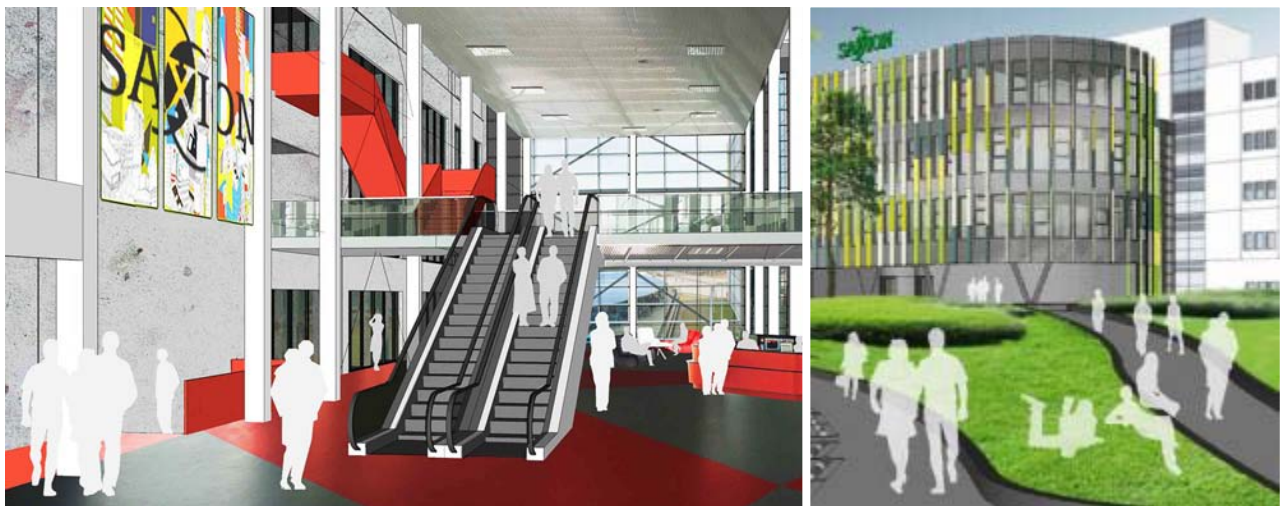

Lean Innovation Network

Lean Bouwen

en meedenken over Future Building anno 2020

“In de bouw is sinds het begin van de crisis al 30% van de bouwbedrijven failliet. Van de 70% die hebben overleefd, gaan er ook velen de crisis niet overleven. Wij zetten in op aanpassing, vernieuwing om onze continuïteit te garanderen. Wij hopen op 17 januari 2013 veel zinvolle feedback te krijgen van de deelnemers van het Lean Innovation Network waar het gaat om het ontwikkelen van een Toekomstvisie op Future Building 2020.”

- Datum : **Donderdagmiddag 17 januari 2013 12.45 – 17.15 uur**
- Adres : Saxion Hogeschool, Handelskade 75 (Parkeren P+R) te Deventer
- Website : www.haafkes.nl
- Onze gastheren : **Fons Haafkes**, Directeur/Eigenaar Haafkes
Peter Meerman, Directeur Haafkes Veldwachter

Haafkes - de bouwer van vandaag en (over)morgen

“Bouwen moet een feest zijn!”

Haafkes bouwt al sinds 1926 vanuit de bakermat Goor, en daarna ook vanuit Borculo, Deventer en Enschede, aan mooie regionale maar ook landelijke projecten. Het gaat hierbij om utiliteitsbouw, woningbouw, restauratie, renovatie, verbouw, onderhoud en service.

In de bouw is sinds het begin van de crisis al 30% van de bouwbedrijven failliet. Van de 70% die hebben overleefd gaan er ook veel de eindstreep niet halen. Haafkes heeft een geweldige vernieuwingsdrang en zet eveneens in op reductie van faalkosten. Door het gebruik van BIM (het 3D Bouw Informatie Model) en toepassing van de Lean principes heeft het bedrijf al een aantal mooie resultaten behaald.

Gemakkelijk is dat niet, want de bouw is eigenlijk een soort reizend circus met steeds wisselende artiesten op steeds wisselende locaties. Dit maakt de bouw echt anders dan de industrie. De hoofdprocessen zijn: calculeren, voorbereiden, inkopen, uitvoeren, opleveren, nazorg en onderhouden. Belangrijke succesfactoren in de markt zijn: betrouwbaarheid, kwaliteit en de laagste prijs.

Peter Meerman over BIM:

“Normaal gesproken komen er werktekeningen van de architect en constructeur, die zouden hetzelfde moeten zijn, maar dat is nooit het geval. Een klein bouwproject levert bijvoorbeeld al 48 pagina's met fouten op! Hiervan kan de bouwvakker op basis van zijn vakmanschap al 30% oplossen, maar 70% van de fouten vergt echt meer inspanning. Met BIM brengen we de voorbereidingstijd sterk terug.

2

Bij het bouwen van bijvoorbeeld een woning gaat tot 40% van de tijd (en geld) op aan planvoorbereiding (architect, adviseurs, leges, ed.). Daar is door gebruik van het BIM-systeem veel te verdienen door vroegtijdig samen te werken. De overgebleven 60% is het bouwproces zelf, daar is door toepassing van de Lean principes nog extra tijd (en geld) te verdienen. De loonkosten in de bouw zijn slechts 5 tot 10%, de rest zijn materiaalkosten en de partijen in de keten zoals de installateur, stukadoor, tegelzetter ed.

Voorbeeld nieuwbouw Saxion:

“Wij krijgen tekening en bestek aangeleverd. Het kost normaal gesproken vier tot vijf dagen voordat je alle tekeningen hebt bekeken. Met behulp van BIM heb je het juiste overzicht in een uur of twee.”

Haafkes zoekt tussen integratie BIM en Lean. Dat kan als de opdrachtgevers het bouwbedrijf eerder bij het project betrekken, het liefst tussen het voorlopig en het definitief ontwerp in. De focus van Haafkes is dan de maakbaarheid.

“Wij zijn enigszins gevorderd waar het gaat om de invoering van de Lean Principes: in veel gebieden van het bedrijf worden Lean concepten en gereedschappen gebruikt en er wordt continu verbeterd. We werken eraan dat Lean een algemeen aanvaarde manier van werken is en dat iedereen op eigen initiatief de principes toepast. Maar wij willen altijd verder: Wij nodigen jullie van harte uit om met ons mee te denken over de toekomst van de bouw in Nederland.”

Programma 17 januari 2013

12:45 uur **Ontvangst door onze gastheren van Haafkes (Fons Haafkes en Peter Meerman) bij de nieuwbouw van Saxion Hogeschool te Deventer**

Handelskade 75 te Deventer (parkeren bij Q-Park P+R)

☎ Jan-Willem Vos: 06 – 506 805 68 / ☎ Jacqueline Hofstede: 06 – 513 407 37

13.00 uur **Woord van welkom**

Nieuws vanuit het Lean Innovation Network en korte voorstelronde door Jacqueline Hofstede – Initiatiefnemer en directeur Lean Innovation Network. en Jan-Willem Vos – Innovatiemakelaar Innovatienetwerk Stedendriehoek

13.10 uur **Terugkoppeling vanuit de bedrijfsbezoeken Avantor en VDL Weweler**

door Jan-Willem Vos (Innovatiemakelaar Innovatienetwerk Stedendriehoek). Bovendien licht Jan-Willem de focus van deze bijeenkomst toe.

13.20 uur **Welkomstwoord vanuit Saxion Hogeschool**

Hans Wichers Schreur (Directeur Vastgoed) schetst in het kort wat de uitgangspunten waren bij de bouw: Energiezuinig, Onderhoudsarm, Duurzaam, Flexibel en toekomstbestendig.

13.40 uur **Het verhaal van het bedrijf Haafkes (deel 1):**

Fons Haafkes schetst de ontwikkeling van het bedrijf vanuit het verleden tot het heden. Eveneens komen de uitdagingen bij de bouw van het nieuwe Nanolab van de Universiteit Twente en de eisen van de opdrachtgever om LEAN te werken met de nieuwste technieken aan de orde.

14.10 uur **Klantwaarde in de bouw (mini-workshop)**

- Wie zijn de eindgebruikers in de bouw?
- Klantwaarde, hoe komen we er achter?
- Wat zijn onze eigen dromen met betrekking tot het ideale bouwproces, als eindgebruiker, particuliere of zakelijke potentiële opdrachtgever van een nieuw gebouw?
- Wat moet er veranderen in de bouwketens om daar uit te komen?

15.00 uur **Plenaire presentatie van uitkomsten mini-workshop**

Programma 17 januari 2013

15.15 uur *Pauze en rondleiding door nieuwbouw*

16.00 uur **Het verhaal van het bedrijf Haafkes (deel 2):**

Reacties van Haafkes op de uitkomsten van de workshop. Haafkes laat daarbij zien hoe ze nu al Lean werken. Deze werkwijze zal vergeleken worden met de uitkomsten van de workshops.

Aan de orde komen:

- Lean Bouwen en verandermanagement (door Henri Paarhuis)
- BIM = Bouw Informatie Model (door Erik Wissink en Fons Haafkes)
- Ketenintegratie met industriële toeleveranciers (door Hofman Vroomshoop)

16.45 uur **Plenaire dialoog en de oogst van de middag**

17.15 uur Netwerken en gezellig samenzijn met een hapje en een drankje

Volgende ontmoeting:

31 januari 2013

HAN Lean Event 2013 (Hogeschool Arnhem Nijmegen)